

of the classic Ukrainian novel and the modern novel forms, its relation to the concept of “high literature”, the ideological and aesthetic views of the author.

The main point of the paper is the interpretation of Ulas Samchuk’s novel as an attempt to implement the idea of high literature substantiated by him. The concept of high literature in Ulas Samchuk’s sense is related to the concept of classical literature, and the very idea of literary work in exile is connected with the idea of the lost statehood.

The realistic basis of Ulas Samchuk’s novels originates in his understanding of realism as an artistic style and principle of depicting reality, the “universal key to the door of reality”. At the same time, the researcher testifies to the blurring of style shapes in Ulas Samchuk’s postwar prose and points to the combination of realistic traditions and modernist tendencies in it.

Focusing on the concept of generation and family in the novel, the author emphasizes the relations between the generations, because each one plays its significant role in the complex drama of the family and national histories. The family, as the subject of action and one of the main actors in the theater of history, becomes a symbolic embodiment of the trauma generated by history.

The notion of idyllic chronotope is connected with the sacred space of family, the motive of searching harmony. The basic element of such chronotope is the topos of hamlet as a form of ideal national existence. The idea of destroying the hamlet during the revolution is related to the process of destroying the family idyll. In general, the history of Moroz’s family in Ulas Samchuk’s novel is a reflection of the national history, and the destroyed space of the family is a field in which the Soviet totalitarianism repressive mechanisms were tested.

Keywords: *high literature, genre, family chronicle, generation novel, chronotope, totalitarianism.*

Нахлік Є. К. Іван Котляревський у рецепції Івана Франка : До 250-річчя від дня народження першого класика нової української літератури / Євген Нахлік; наук. і літ. ред. Оксана Нахлік ; НАН України.

ДУ «Інститут Івана Франка».

Львів, 2019. 191 с. Серія «Іван Франко і діячі української культури, науки та мистецтва» (XIX — початок XX століття). Вип. I.

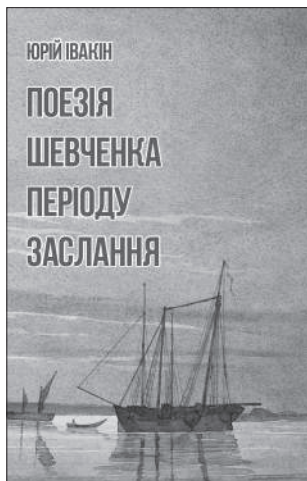
У монографії, яка започатковує нову видавничу серію Інституту Івана Франка НАН України, уперше всебічно й системно розглянуто Франкову рецепцію доробку І. Котляревського — поетичну й наукову (інтердисциплінарну), а також Франкове висвітлення літературного наслідування, видавничої історії, освітнього вивчення, наукового осмислення й театрального та малярського освоєння творів класика вітчизняного письменства в Галичині та на Наддніпрянщині. Простежено знакові паралелі, відмінності й контрасти між окремими творами обох авторів («Наталка Полтавка» — «Украдене щастя», «Енеїда» — «Лис Микита», «Мойсей»). Подано тексти поетичної котляревськіани І. Франка.

Tetiana Riazantseva, doctor of philology,
Shevchenko Institute of Literature
4 M. Hrushevskoho str., Kyiv 01001
e-mail: tari1602@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2581-5866>

DISCOURSE OF WAR IN OLEKSA STEFANOVYCH'S POETRY

This article focuses on the military topics and poetics in the patriotic and religious poetry of Oleksa Stefanovych (1899—1970), one of the most interesting Ukrainian diaspora writers. The question of his personal war experience remains open, but the topic of war and the struggle for independence is an important element of his poetry. The material for analysis is taken from his Apocalyptic cycle “The World’s End” (“Kinetssvitnie”) inspired by the events of the WWII, from his patriotic poems dedicated to the heroes of Kruty and Oleh Olzhych, and from the fragments of his unfinished poetic works on the tragic events of Bazar (“Do Bazaru”) and Brody (“Do Brodiv”). Based on Aleida Assman’s descriptions concerning the peculiarities of memory representations in literature, the author demonstrates the main points of Stefanovych’s creative strategy. It is focused on the sacralization and mythologization of real places, figures, and events connected with the struggle for Ukrainian statehood in the early 20th century and the participation of Ukrainians in the events of the WWII. Stefanovych sacralizes space and time by putting the real tragedies of Ukrainian history into the Apocalyptic context and interweaving the motifs of martyrdom and heroism. In his poetic universe the sites of historical events become the places of worship, memory or trauma tightly connected with the paradoxical experience of military defeat that turned to be the moral victory. The typical stylistic traits of Stefanovych’s poetry are defined as the balance between the high symbolism and accuracy of naturalistic details, the extreme level of dramatic tension and exact moral accents.

Keywords: *Oleksa Stefanovych, military topics, memory, sacralization.*

Івакін Ю. Поезія Шевченка періоду заслання / Упоряд. Є. Лебідь-Гребенюк. 2-ге вид.

Київ: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка
НАН України, 2020. 224 с.

У монографії, уперше виданій 1984 р., досліджено поетичну творчість Тараса Шевченка років заслання. Автор розкриває значення поезії цього періоду в художньому розвитку як самого митця, так і всієї української літератури XIX ст., висвітлює художнє новаторство Шевченка, прикметні риси його стилю, головні мотиви його поезії, приділяючи особливу увагу поглибленню психологізму в ліриці і поемах 1847—1850 рр. Поетична спадщина Шевченка періоду заслання розглядається на літературному і соціально-історичному тлі тієї епохи.

Наші
презентації

Albert Nowacki, doctor of humanities
John Paul II Catholic University of Lublin
14 Al. Raclawickie, Lublin 20-950, Poland
e-mail: anowacki@kul.lublin.pl
ORCID: 0000-0002-2418-0574

ROLE OF MEMORY IN FORMING NATIONAL IDENTITY.
"THE LAND OF BITTER TENDERNESS" BY VOLODYMYR LYS

The paper offers an attempt to look at the "The Land of Bitter Tenderness" by contemporary Ukrainian writer Volodymyr Lys in the context of the search for individual and national identity, national memory, as well as the history of the 20th century Ukraine. In the analyzed work, the writer uses the image of a child, which, in the researcher's opinion, is a quite rare phenomenon in Ukrainian literature. This technique was used by the writer in order to capture the reader's attention and make him penetrate the text of the novel deeper. Thus, the author informs the reader that the main idea of the work is extremely important because the average person is accustomed to paying more attention to children. On occasion, the writer points out that manipulating a child's memory was the easiest way for the Bolsheviks in their criminal social experiment. The writer emphasizes that the effects of 'brainwashing' may be prevented, but it is impossible to cure the trauma left by this process in the soul of a person. Analyzing the mentioned novel, the author of the paper refers to the works in the fields of literary studies, pedagogy, sociology, and psychology, written by Philip Aries, Rudolf Schaffer, Ellen Kay, Pierre Nora, Katarzyna Segiet, and others.

The Ukrainian writer, describing the fate of three women (grandmother, daughter, and granddaughter), presented against the backdrop of the tumultuous Ukrainian history of the last century, is trying to restore the lost memory, both individual and collective, in order to secure the process of building Ukrainian national identity. The writer draws attention to the fact that during almost all the 20th century not only the Ukrainian nation but also Ukrainian history has been the subject of constant Bolshevik manipulation and fraud. He emphasizes that the prerequisite for building a unified Ukrainian identity is the attempt to restore individual and collective memory in Ukrainians, including the memory of history.

Keywords: *Volodymyr Lys, individual memory, collective memory, national identity, memory manipulation, repression, communism.*

Берко Й. Світ рослин у мистецтві та поезії Тараса Шевченка.

Львів: Компанія «Манускрипт», 2019. 636 с., 144 іл., 22 табл.

Доктор біологічних наук Йосип Берко фундаментальну монографію присвятив ботанічному компоненту в Шевченковій образотворчій та словесній спадщині, прагнучи виявити його функціональну значущість у кожному творі, а також з'ясувати рівень обізнаності поета з морфологічними, біологічними й екологічними особливостями рослин. Автор виокремлює дві групи творів: 1) у яких зображувані рослини виступають як мистецька деталь, 2) у яких рослини становлять основний зображуваний об'єкт. Спостереження ботаніка подекуди мають вирішальний вплив на (пере)датування мистецьких творів із зображенням рослини у певний період її вегетації.

Наші
презентації

Katarzyna Jakubowska-Krawczyk, Doctor of Humanities
University of Warsaw
26/28 Krakowskie Przedmieście, Warsaw 00-927, Poland
e-mail:k.jakubowska@uw.edu.pl
ORCID: 0000-0002-6281-7011

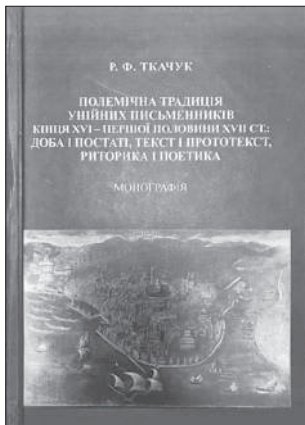
CHILDHOOD IN CONTEXT OF HISTORY

The paper focuses on the problem of a childhood immersed in history based on Serhiy Zhadan's "Boarding School" ("Internat") and V. Rafeienko's "Long Days" ("Dovhi dni"), with references to the memories of those who took part in the revolution of dignity collected by Natalia Huk. In traditional literary texts, the image of childhood was typically utopian. In the analyzed works, the presented world of a child is often not perfect. We rather deal with the category of exile from paradise, and often from the area of child naivety. The young protagonist is forced to confront an alien, brutal world. According to Foucault, "history is a discourse of power". In these works, the political games and temptation to dominate the world are the phenomena that cause consequences having an impact on the youngest ones. So what is childhood like in the texts covering war and revolution? The authors use child memories as a kind of background against which they can show the present day of their protagonists. It may be an important point of reference, something that accompanies the person until the old age. Childhood narratives are the element that writers use for constructing images of the future, they are a component of internal metanarration guiding the protagonists in the world.

In retrospect, the characters begin to perceive childhood as accumulated experiences of various interaction types, the knowledge that even years later shapes their perception of the world. Besides, it brings them closer to the people with whom some kind of memories may be shared. It creates a community. The experience of childhood is shaped by a narrative common to the group regarding it as a norm.

In opposition to the official history, the authors put the protagonists' memory first, which is a kind of compass helping them to orient themselves in the ever-changing and not always understandable reality.

Keywords: *childhood, history, S. Zhadan, V. Rafeienko.*

Ткачук Р.Ф. Полемічна традиція унійних письменників кінця XVI — першої половини XVII ст.: доба і постаті, текст і прототекст, риторика і поетика.
Київ: КММ, 2019. 486 с.

У монографії системно досліджено полемічні твори митрополита Іпатія Потія, Іллі Мороховського, Лева Креви, митрополита Йосифа Веляміна-Рутського, Тимофія Симоновича, Антонія Селяви, Івана Дубовича, Пахомія Войни-Оранського. Трактати унійних авторів проаналізовано в історико-культурному, літературознавчому, герменевтичному, богословському аспектах у невід'ємному зв'язку з полемічним доробком православних книжників. Простежено вплив ренесансно-реформаційних і контрреформаційних літературних практик релігійної полеміки Західної Європи на розвиток української словесності.

Наші
презентації